

Handläggare
Anna Stenborg

Godkänd av
Per Huling cRO-UU

Ersätter
MSB 2022-063436-1

Kurskod
FOLKRÄTT

Gäller från och med
2024-02-27

Grundkurs i folkrätt - för den civila delen av totalförsvaret

Bakgrund

Folkrätten ställer upp några av de juridiska utgångspunkter som aktörer inom totalförsvaret måste förhålla sig till och verka utifrån. Kunskap om folkrätt är därför avgörande för att identifiera vilka juridiska ramar som svenska myndigheter har att förhålla sig till. De beredskapsansvariga myndigheterna ska se till att personal inom deras verksamhetsområde får en tillfredställande utbildning och information om folkrättens regler i krig och under neutralitet.¹

MSB ska erbjuda beredskapsmyndigheter grundläggande utbildning i folkrättens regler i krig och under neutralitet.² Utbildningen ska främst ge en allmän orientering samt fokusera på regler som har betydelse för alla beredskapsmyndigheter. Respektive myndighet ansvarar därutöver för att inhämta kunskap om och utbilda personal i de regler som är av särskild betydelse för den myndighetens uppdrag.

MSB och Försvarshögskolan har tillsammans utvecklat *Grundkurs i folkrätt*, som ingår i ett bredare utbildningskoncept med kurser inom totalförsvarslagstiftning och folkrätt.

Innehåll och upplägg i *Grundkurs i folkrätt* uppdateras kontinuerligt för att följa samhällets utveckling och förändrade behov, och från och med 2024 erbjuds kursen enligt denna kursplan. Kursen genomförs av Försvarshögskolan på uppdrag av MSB.

Målgrupp

Grundkurs i folkrätt riktar sig till länsstyrelsens folkrättsliga rådgivare samt andra jurister och nyckelpersoner vid beredskapsmyndigheter, regioner och kommuner.

Urval

MSB förbehåller sig rätten att i samråd med FHS göra ett urval bland de anmälda för att få en väl sammansatt grupp, om antalet sökande överskrider antalet platser. Vid eventuellt urval beaktas till exempel jämställdhet, behovsbild samt geografisk spridning.

¹ 20 § totalförsvarets folkrättsförordning (1990:12)

² 20 § totalförsvarets folkrättsförordning (1990:12)

Syfte

Kursen syftar till att ge deltagarna möjlighet att utveckla grundläggande kunskaper om folkrättens regler i krig.

Ytterligare ett syfte är att öka deltagarnas förståelse för hur svensk rätt återspeglar Sveriges internationella folkrättsliga åtaganden, vilket bidrar till att vidareutvecklingen av och planeringen för det civila försvaret görs i enlighet med internationell rätt.

Vidare syftar kursen till att skapa möjlighet till erfarenhetsutbyte och nätverkande.

Lärandemål

Efter genomförd kurs förväntas deltagarna kunna:

1. identifiera folkrättens grundläggande regler för krig
2. ge exempel på nationell tillämpning och tolkning av folkrättsliga regler som rör det civila försvarets planering och uppgifter inför och vid höjd beredskap.

Innehåll

Kursen tar bland annat upp följande områden:

- grundläggande begrepp och definitioner, till exempel väpnat angrepp och väpnad konflikt
- folkrättens olika delar; fredens folkrätt, krigets folkrätt och konfliktpreventionens folkrätt
- krigets lagar; tillämpningsområde, historisk bakgrund och grundläggande principer
- folkrättens regler i krig och under neutralitet, om skyddade grupper, personalkategorier, skyddssymboler, civilförsvaret samt skydd för kulturegendom och miljö
- nationell tolkning och tillämpning i Sverige av den internationella humanitära rätten
- nationell lagstiftning rörande civilt försvar som påverkas av folkrättens regler
- kravet på beredskapsmyndigheter att ha kunskap inom folkrättsområdet
- förordningskrav på folkrättslig rådgivare och hur roll och uppgifter kan omsättas i egen organisation.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Pedagogik och metodik

Kursen utgår från en vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Kursen genomförs med fokus på aktivt lärande i samverkan genom föreläsningar, diskussioner och övningar i grupp.

Kursdeltagaren uppmuntras till ett kollegialt lärande efter genomförd kurs, genom att tillsammans med personal inom den egna organisationen utveckla och tillämpa de kunskapsområden som behandlas i kursen.

Kvalitetshöjande perspektiv som genus och mångfald inkluderas under kursen, så att människors likheter och olikheter speglas och värdesätts.

Upplägg och omfattning

Kursen omfattar två dagar och genomförs på plats.

För att tillgodogöra sig kursen på bästa sätt ska kursdeltagaren förbereda sig inför kursen genom att ta del av inläsningsmaterial och instuderingsuppgifter på Försvarshögskolans lärplattform. Detta material finns tillgängligt innan kursstart. Deltagaren ska vara beredd på att kunna avsätta 4–5 timmar för detta arbete, men förberedelsetiden kan variera beroende på deltagarnas förkunskaper.

Deltagaren rekommenderas också att avsätta tid efter avslutad kurs, för att ta tillvara kursens innehåll i förhållande till det egna arbetet och den egna organisationen.

Kursen erbjuds mot avgift.

Läromedel

Allt material som krävs för att genomföra kursen tillhandahålls på Försvarshögskolans lärplattform.

Intyg

Deltagaren kan efter avslutad kurs själv hämta ut ett resultatintyg under MSB:s utbildningsportal via <https://utbildning.msb.se/>